

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Néprajz
Tárgykód:	ANTKTA1051
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

Az előadások célja a magyar népi kultúra megismertetése, értékeinek beépítése az oktató-nevelő munkába. A néprajzi és folklór előadások segítségével a népi kultúra alapfogalmainak megtanítása. Átfogó ismeretek nyújtása a magyar falusi életmódról, életről.

Tantárgy tartalma:

1. Bevezetés a néprajzba. A magyar néprajztudomány története, kutatási ágai.
A legfontosabb szakirodalom, források, kutatási irányzatok megismertetése.
2. A gyűjtés módszertana, etikája, szakmódszertani ismeretek, a tudományos munka metódusai. Néprajzi dolgozat írásának módszertana és gyakorlata.
3. Magyar etnográfiai csoportok, néprajzi tájak, különösen szűkebb régiókhhoz tartozó tájak és kultúrájuk. (Szigetköz, Rábaköz, Hanság, Sokoróalja)
4. A falusi gyermekek élete, a gyermekkor költészete, kutatástörténete.
5. A gyermekfolklór műfajai: mondóka, dajkarim, énekes körjáték, kiszámoló, stb.
6. A népmese, népmonda kutatástörténete, műfaji sajátosságai, típusai.
(Kiemelve a Kisalföldre vonatkozó irodalmat).
7. A ballada típusai, a műfaj keletkezéstörténete, helyi népballadák.
8. A népdalkutatás története, tartalmi csoportjai, stílusai.
9. Népdalaink szimbolikája, hivatásos művészettel való kapcsolata.
10. Népszokások. Jeles napok szokásai, naptári ünnepek, kiemelve szűkebb hazánkra vonatkozó kutatásokat.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Néprajz
Tárgykód:	ANTKTA1051
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

11. Népszokások. Az emberi élet szokásai, átmeneti ritusai (keresztelő, lakodalom, halál).
12. A magyar nép hiedelemvilága, világképe, és annak megjelenése más folklór műfajokban. Népi vallásosság.
13. A néprajz- és folklórismeret felhasználásának lehetőségei a tanóra és szabadidős tevékenység keretében.

Az előadások során a hallgatókat a téma több szempontú megközelítése segíti az ismeretek megszerzésében (előadás, videofilm, múzeumi gyűjtemények, kutatóhelyek megtekintése, gyűjtés módszertani bemutató).

Számonkérési és értékelési rendszere:

Ismerjék a hallgatók a magyar népi kultúra területeit, ismertető jegyeit. Tudják alkalmazni oktató-nevelő munkájukban, a tárgyi kultúra- és folklór alkotásait. Használni tudják a néprajz különböző forrásait, kutatási módszereit.

A félév értékelése: vizsga

Kötelező irodalom:

AJÁNLOTT IRODALOM

- Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek. Néptáncosok Kiskönyvtára. Budapest, é. n.
Balassa Iván-Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Budapest, 1979.
Barsi Ernő: Néprajz az általános iskola kezdő szakaszában. In: Tanítók kiskönyvtára. Budapest, 1992.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Néprajz
Tárgykód:	ANTKTA1051
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Barsi Ernő: Daloló Szigetköz. Győrzámoly, 1995.
- Bartók Béla: A magyar népdal. Budapest, 1924.
- Bálint Sándor: Népünk ünnepei. Az egyházi év néprajza. Budapest, 1938.
- Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd. Budapest, 1989.
- Diószegi Vilmos: A pogány magyarok hitvilága. Budapest, 1967.
- Dömötör Tekla: A magyar nép hiedelemvilága. Budapest, 1981.
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások. Budapest, 1983.
- Erdélyi Zsuzsanna: Hegyet hágék, lőtöt lépék. Archaikus népi imádságok. Budapest, 1976.
- Gazda Klára: Gyermekvilág Esztelneken. Bukarest, 1980.
- Gönczi Ferenc: A somogyi gyermek. Kaposvár, 1937.
- Kapros Márta: A születés szokásai és hiedelmei az Ipoly mentén. Debrecen, 1986.
- Kerényi György: Gyermekjátékok. MNT I. Budapest, 1951.
- Kerényi György: Jeles napok. MNT II. Budapest, 1953.
- Kerényi György: Magyar énekes népszokások. Budapest, 1982.
- Kiss Áron: Gyermekjáték-gyűjtemény. Budapest, 1891.
- Kósa László-Filep Antal: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Budapest, 1983.
- Kósa László-Szemerkenyi Ágnes: Apáról fiúra. Budapest, 1973.
- Kunt Ernő: Az utolsó átváltozás. A magyar parasztság halálképe. Budapest, 1987.
- Liszka József: Ágas-bogas fa. Dunaszerdahely, 1992.
- Luby Margit. Bábalelte babona. Budapest, 1936.
- Lükő Gábor: A magyar lélek formái. Budapest, 1942.
- Magyar Néprajz V. Népköltészet. Főszerkesztő: Vargyas Lajos, Budapest, 1988.
- Magyar Néprajz VI. Népzene- Néptánc- Népi játék. Főszerkesztő: Dömötör Tekla, Budapest, 1990.
- Magyar Néprajz VII. Népszokás- Néphit- Népi vallásosság. Főszerkesztő: Dömötör Tekla, 1990.
- Morvay Judit: Asszonyok a nagycsaládban. Budapest, 1981.
- Ortutay Gyula: Kis magyar néprajz. Budapest, 1958.
- Pócs Éva: Szem meglátott, szív megvert. Magyar ráolvasások. Budapest, 1986.
- Róheim Géza: Magyar néphit és népszokások. Budapest, 1925.
- Tátray Zsuzsanna - Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Budapest, 1997.
- Timaffy László: A Tündértó titka. Budapest, 1987.
- Timaffy László: Rábaköz és a Hanság. Győr, 1991.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Néprajz
Tárgykód:	ANTKTA1051
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Timaffy László: Táltosok, tudósok, boszorkányok. Kisalföldi népmondák. Győr, 1992.

Oktató: Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna